

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ТАДБИРКОРЛАР БИЛАН ОЧИҚ МУЛОҚОТ ШАКЛИДА ЎТКАЗИЛГАН УЧРАШУВДАГИ НУТҚИ

Ассалому алайкум, қадрли ватандошлар! Хурматли тадбиркорлар, бизнес вакиллари, мулоқот иштирокчилари!

Сизлар билан илм-фан, хунармандчилик, савдо ва тадбиркорлик марказларидан бири бўлган кўҳна Хоразм шаҳрида учрашиб турганимдан мамнунман.

Бугунги анжуманда илк бор туман студияларидан ҳам 25 мингга яқин тадбиркорлар иштирок этмоқда.

Фурсатдан фойдаланиб, сизларни, юртимиз иқтисодий қудратини мустаҳкамлашга фаол ҳисса қўшаётган 1 миллион 200 минг нафардан иборат бутун Ўзбекистон бизнес ҳамжамиятини Тадбиркорлар куни билан табриклайман.

Беш йил олдин сизлар билан очик мулоқот ўтказиш бўйича анъанани бошлаганимиз – бизнесга тўсиқ бўлган минглаб масалаларга ечим берди, бу борада 84 та қонун, 861 та фармон ва қарор қабул қилдик. Нима учун? Тадбиркорларимизга шароит яратиб, янги иш ўринларини кўпайтириш, одамларимизни узоққа бормасдан, маҳалласининг ўзида даромадли қилиш учун.

Ўтган даврда бизнес учун ажратилган кредит портфели қарийб 3 қарра ошиб, 450 триллион сўмга етди, тадбиркорларимиз 650 триллион сўмлик солиқ ва боғхона имтиёзларидан фойдаланди. Кўплаб бизнес вакиллари хорижий банклардан ўз лойиҳаларига мустақил равишда 1 миллиард доллар жалб қилди. Бу – сизлар забт этган яна бир улкан марра.

Бугун тадбиркорларимиз “бизнесни бошлаш” босқичидан “капитални кўпайтириш” босқичига ўтди. Беш йилда корхоналаримизнинг асосий капиталга инвестицияси 3 қарра кўпайди.

Биринчи очик мулоқотга киришганимизда саноатдаги улуши 100 миллион доллардан ошган туманлар 66 та эди. Ҳозир уларнинг сонини 116 тага етказдик. IT, финтех ва бошқа сервис соҳалари жуда тез ўсаётгани учун хизматлар ҳажми 1 триллион сўмлик маррадан ўтган туманлар 152 та бўлди. Еттакчи халқаро маркетплейслар билан ишлаётган корхоналар 3,5 мингга етди. Ўз бизнесини маҳаллада бошлаган ва юртимиз бўйлаб ўнлаб филиалларига эга бўлган тадбиркорлар 550 тадан, миллий брендини яратганлар эса 300 дан ошди.

Сўнгги йилларда тадбиркорларимиз учун мис, олтин, металл прокат, полиэтилен, ПВХ, каолин, каустик сода каби хомашёлар бўйича таклифни кўпайтираппиз. Натижада электро-техника, қурилиш материаллари, фармацевтика, тўқимачилик, мебелсозлик каби кўплаб

соҳаларда “катта сакраш” қилишга эришдик. Электромобиль, полимер ва маиший кимё, “яшил” энергетика, заргарлик саноати соҳалари “йўқдан бор бўлди”, десам, фикримга қўшила-сизлар. BYD, ADM Jizzakh, Сирдарёдаги Asaka motors каби замонавий автомобиль заводлари қурилгани – бу соҳага янги компетенция ва технология олиб кирди. Қорақалпоғистон, Навоий, Чирчиқ, Жиззах ва Фарғонадаги кимё кластерларида юқори қўшилган қиймат берадиган 40 та янги қувватни ишга туширдик.

Шу ўринда ислохотларимизни кўллаб-қувватлаб, ҳудудларга катта-катта сармоя киритаётган хорижий ҳамкорларимизга ҳам раҳмат айтаман.

Қадрли дўстлар! Хоразм вилоятига қисқа даврда 4 миллиард доллар хорижий инвестиция жалб қилинди, бу ерда 10 мингта янги қувват ишга туширилди. “Ҳазорасп” махсус иқтисодий зонаси ва 31 та саноат зонасини ташкил этдик.

Тупроққалъа ва Янгиариқ туманларида жами 275 мегаваттлик электр станциялар барпо қилингани корхоналарни барқарор энергия билан таъминлашга хизмат қилипти.

Алоҳида қайд этмоқчиман, вилоят иқтисодиётининг 72 фоизини кичик бизнес яратди. Экспортда кичик бизнеснинг улуши бўйича Хоразм мамлакатимизда 1-ўринга чиқди. Умуман, логистика занжиридан узоқ, табиий ресурслари чекланган бу диёрда сўнгги йиллар кичик ва ўрта бизнесда чинакам ўсиш даври бўлди.

Ҳудудда янги имкониятлар яратиш мақсадида: ҳафталик авиарейслар сонини 16 тадан 102 тага, темир йўл қатновини 8 тадан 41 тага кўпайтирдик; Тошкент – Хива тезорар поезди қатновини йўлга қўйдик, 35 километрли янги Урганч – Хива замонавий автомобиль йўли ҳам ишга туширилди; 25 гектар майдонда “Арда Хива” туристик мажмуаси бунёд этилди. Тадбиркорларнинг ўзи ҳам 7 минг ўринли 331 та меҳмонхона ва меҳмон уйлари барпо қилди.

Мана шулар эвазига бу йил Хоразмга 3 миллион хорижий сайёҳ келиши кутилмоқда. Хивада яна бир катта мажмуа – кўлаб меҳмонхона, савдо ва кўнгилочар объектларни ўз ичига олган “Сахро юлдузи” туристик комплексини бунёд этамиз.

Бир сўз билан айтганда, бугунги кунда Хоразм тадбиркорлар учун янги имкониятлар марказига айланиб бормоқда.

Хурматли тадбир иштирокчилари! Жаҳондаги вазият қанчалик мурраккаб

бўлмасин, ўтган ярим йилда иқтисодиётимиз 8,5 фоизга ўсди. Нуфузли Fitch ва Moody’s халқаро рейтинг агентликлари мамлакатимиз суверен кредит рейтингини бир поғона яхшилади. Жаҳон банкининг инвестиция ва ишбилармонлик муҳити тўғрисидаги ҳисоботида Ўзбекистон етакчи давлатлар қаторидан жой олди.

Бу – аввало, сиз, ҳурматли тадбиркорларимиз билан елкама-елка туриб амалга ошираётган ислохотларимиз самараси, десам, тўғри бўлади.

Биз тадбиркорлар манфаатларини кўлаб, бу йил кооперация, давлат хариди, стандарт, озиқ-овқат маҳсулотлари хавфсизлиги, урбанизация каби соҳаларда институционал ўзгаришлар қилдик. Биргина натижа: “Миллий саноат занжири” йўлга қўйилгани учун шу йилнинг ўзида хусусий корхоналар йирик давлат компанияларидан 4 триллион сўмлик кооперация буюртмаларини олишга эришди.

Стратегик корхоналар “келажак лойиҳалари” дастури доирасида маҳаллийлаштириш учун 650 дан зиёд янги маҳсулот рўйхатини эълон қилгани – тадбиркорлар учун қўшимча 1 миллиард долларлик бозор яратди.

Солиқ маъмуричилигини тадбиркорларнинг ўсишига ҳамоҳаз тарзда соддалаштириб бораппиз. Яқинда қўшилган қиймат солиғига ўтиш чегарасини 1 миллиард сўмдан 5 миллиард сўмга оширдик. Бу – 600 минг кичик бизнес вакилига катта далда бўлди.

Кафе ва ресторанларга қўшилган қиймат солиғидан 100 миллиард сўм “кэшбек” сифатида қайтарилди. Қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотлари учун қўшилган қиймат солиғининг “ноль” ставкаси белгилангани ҳисобига 400 миллиард сўм фермерларнинг ўзида қолди.

Шу йилнинг ўзида: Қозғистонда 11 турдаги қурилиш материаллари импортига қўйилган чеклов бекор қилинди; Туркменистон билан ишлаб чиқарилган товарларга нисбатан ўзаро божсиз савдо режимини йўлга қўйдик; Иордания билан 150 турдаги, Покистон билан 88 турдаги, Эрон ва Афғонистон билан 34 турдаги маҳсулот бўйича имтиёзли савдо битимлари тузилди. Мўғлистон, Бирлашган Араб Амирликлари, Ўмон, Малайзия, Сингапур, Индонезия, Миср, Ҳиндистон билан ҳам шундай келишувлар бўйича ишляппиз.

Иқтисодиётнинг ўсишига катта туртки берадиган кўлаб меғалоийҳаларни амалга ошираппиз. Жиззахда – атом электр станцияси, Олмалиқда – тўртинчи мисни бойитиш фабрикаси, Тошкент – Самарқанд, Тошкент – Андижон йўналишида янги замонавий автомобиль йўллари,

Хоразмда – экологик авиаёқилги мажмуаси, Сурхондарёда – 940 гектар майдонда замонавий иссиқхона, Юқоричирчиқда – Янги Тошкент аэропорти қурилоқда.

Бу йил қиймати 27 миллиард доллар бўлган 105 та янги саноат ва инфраузулма лойиҳалари бошланади. Бундан ташқари, барча ҳудудларимизда жами 3 миллион аҳоли учун янги массивлар барпо этилди.

Бундай йирик лойиҳаларда ўз маҳсулоти ва хизмати билан иштирок этмоқчи бўлган тадбиркорларимиз учун хорижий инвесторлар билан тенгма-тенг шароит яратиб берамиз.

Яқинда транспорт-логистика соҳасидаги тадбиркорларга юк машиналарини импорт қилишда бож ва утилизация йиғимини олиб ташладик. Буларга қўшимча қилиб, маҳаллий операторларга халқаро ташувлар учун вагон тақдим этишда қўшилган қиймат солиғини “ноль” ставкага туширамыз.

Тадбиркорларимиз асосий ҳамкор давлатларнинг портларидан фойдаланиши учун шароит яратяппиз. Хусусан, келгуси йили Грузиянинг Потти портида қуввати 500 минг тонна бўлган логистика марказини ишга туширамыз, Анақлия порти лойиҳаси бўйича ҳам ҳамкорларимиз билан амалий ишларга киришдик.

Олот, Термиз, Янгийўл, Оҳангарон туманлари ва Хонобод шаҳрида йирик транспорт-логистика марказларини ташкил этамиз. Бу – тадбиркорларимиз учун транзит юклари ҳажмини 25 фоизга ошириш, логистика экспортини 3,5 миллиард долларга етказишга замин бўлади.

Келгуси йили Тошкент халқаро молия маркази ва “Enterprise Uzbekistan” халқаро рақамли технологиялар марказини ишга туширамыз. Бу марказлар халқаро бозорларга жадал кириб бориш, 20-25 миллиард доллар капитал, янги билим ва технология олиб келиш имкониятини яратди.

Қадрли тадбиркорлар! Энди тадбиркорлар кўтарган масалалар бўйича янги ташаббусларни айтсам.

Биринчи йўналиш – тадбиркорлик учун “барқарор ўсиш траекторияси”ни таъминлашдан иборат.

Сўнгги йилларда банклар кредит портфелида кичик бизнеснинг улуши 45 фоиздан 63 фоизга ошди. Банкларни “миқозбай” ишлашга ўргатяппиз. Биринчи ярим йилликнинг ўзида кичик ва ўрта бизнесга 76,5 триллион сўм ресурс ажратилди.

(Давоми 2-саҳифада)

ПРЕЗИДЕНТИНГ ТАДБИРКОРЛИКНИ КўЛАБ-ҚУВВATЛАШИ ФАРОВОНЛИК ВА ЮРТ ТАРАҚҚИЁТИНИ КАФОЛАТЛАЙДИ

Президент Шавкат Мирзиёев 17-18 август кунлари ташриф билан Хоразм вилоятида бўлди.

18 август куни Хива шаҳридаги “Конгресс-холл” мажмуасида Президент Шавкат Мирзиёев тадбиркорлар билан очик мулоқот ўтказди.

Анжуманда мамлакатимизнинг барча ҳудудларидан, шу жумладан, туман студияларидан 25 мингга яқин тадбиркор иштирок этди.

Давлатимиз раҳбари юртимиз иқтисодий қудратини мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшаётган 1 миллион 200 минглик бизнес ҳамжамиятини Тадбиркорлар куни билан табриклайди.

Беш йил олдин тадбиркорлар билан очик мулоқот ўтказиш анъанаси йўлга қўйилгандан буён бизнес ривожига тўсиқ бўлган минглаб масалаларга ечим топилди. Бу борада 84 та қонун, 861 та фармон ва қарор қабул қилинди.

– Нима учун? Тадбиркорларимизга шароит яратиб, янги иш ўринларини кўпайтириш, одамларимизни узоққа бормасдан, маҳалласининг ўзида даромадли қилиш учун, – деди Президент. Ўтган даврда бизнес учун ажратилган кредит портфели қарийб 3 қарра ошиб, 450 триллион сўмга етди. Корхоналарнинг асосий капиталга инвестицияси ҳам 3 қарра кўпайди.

Саноати 100 миллион доллардан ошган туманлар сони 66 тадан 116 тага, хизматлар ҳажми 1 триллион сўмдан ошган туманлар 41 тадан 152 тага кўпайди. Миллий брендини яратган, мамлакат бўйлаб филиаллар очган тадбиркорлар сафи кенгайди.

Президентимиз сўнгги йилларда Хоразмда ҳам тадбиркорлик учун янги имкониятлар яратилганини таъкидлади. Қисқа даврда вилоятга 4 миллиард доллар хорижий инвестиция кириб, 10 мингта янги қувват ишга тушди. Бугун вилоят иқтисодиётининг 72 фоизини кичик бизнес яратмоқда, экспортда унинг улуши 81 фоизга етди.

Жаҳондаги мурраккаб вазиятга қарамай, жорий йилнинг биринчи ярмида Ўзбекистон иқтисодиёти 8,5 фоизга ўсди. Халқаро рейтинг агентликлари мамлакатимизнинг суверен кредит рейтингини яхшилади.

Давлатимиз раҳбари бу натижалар, энг аввало, тадбиркорлар билан елкама-елка амалга оширилаётган ислохотлар самараси эканини қайд этди.

Мулоқотда тадбиркорлар кўтарган масалалар асосида бешта устувор йўналиш бўйича янги ташаббуслар эълон қилинди. Биринчи йўналиш – тадбиркорлик учун барқарор ўсиш траекториясини таъминлаш.

Кичик ва ўрта бизнесни молиялаштиришнинг янги тизими яратилади. “Кредит хизматлари ягона рақамли портали” орқали тадбиркор битта ариза билан банкларнинг таклифларини олиши, бизнесни энди бошлаётганлар эса 5 миллиард сўмгача кредитни онлайн расмийлаштириши мумкин бўлади.

Бизнеснинг ҳар бир босқичига мос ялғит экотизим яратилиб, янги тадбиркорлар учун “Бизнес старт”, ишлаб чиқаришни йўлга қўйганлар учун “Бизнес лифт”, янги ўсиш босқичига ўтаётганлар учун “Бизнес юксалиш” дастурлари жорий этилади.

“Бизнес старт” доирасида тадбиркорларга сунъий интеллект ёрдамида лойиҳа ва кредит ҳужжатларини тайёрлаш, ҳисобот юритиш ўргатилади. Тайёр бизнес-режа ва 200 миллион сўмгача гаровсиз кредит бериш йўлга қўйилади.

– Тадбиркорга кредит бериш эмас, уни биринчи қадамидан катта бизнесга айлантиришга бошдан охиригача кўлаб-қувватлайдиган комплекс тизим яратамиз, – деди давлатимиз раҳбари.

Кичик бизнес учун гаров масаласини енгиллаштириш мақсадида “контр-кафолат” тизими жорий қилинади. 10 миллиард сўмгача кредитда тадбиркорнинг ўзига 25 фоиз гаров топши кифоя қилади.

Иккинчи йўналиш – ҳудудларда бизнес имкониятларини кенгайтириш.

Давлат активини сотиб олишда аванс 30 фоиздан 15 фоизга туширилади. Қийматнинг ярмини тўлаган тадбиркор қолган қисмини 7 йилда фоизсиз бўлиб тўлаши мумкин бўлади.

Аукционга чиқариладиган ер участкалари қурилиш учун зарур ҳужжатлар билан “тайёр пакет” шаклида савдога қўйилади. Банклар балансидида 9 триллион сўмлик 2,5 мингта мулкни четгирмали нархда, бошлангич тўловсиз ва фоизсиз бўлиб тўлаш шарти билан сотишга рухсат берилади.

Навоий, Жиззах, Наманган, Ўргут ва Ҳазорасп махсус иқтисодий зоналарининг бир қисмида “Бонд саноат зонаси” ташкил этилади. Уларда маҳаллийлаштириш, R&D, лаборатория ва муҳандислик хизматлари ягона занжирда йўлга қўйилади.

Энергия ва газ учун 100 фоиз олдиндан тўлов талаби ҳам қайта кўриб чиқилади. АСКУЭ ва АСКУТ тизимига уланган, тўлов интизомига риоя қилаётган корхоналар учун аванс 15 фоиз этиб белгиланади.

Учинчи йўналиш – “сунъий интеллект – бошқарув самарадорлиги – янги инвестициялар” экотизимини яратиш.

– Бугун қайси тадбиркор қўшилган қийматни кўпайтирса, сунъий интеллект ёрдамида унумдорлиқни оширса, таннаҳ бўйича изланса, эртанги бозор уники, – деди Президентимиз. “10 минг корхона учун – сунъий интеллект ҳамкор” дастури бошланади. Корхоналарнинг сунъий интеллект жорий қилиш харажатиининг 50 фоизи компенсация қилинади. Янги маҳсулот учун модел яратишда суперкомпьютердан бепул фойдаланиш имкони берилади.

Дастурнинг биринчи босқичига камида 100 миллион доллар ажратилади.

Маҳаллий корхоналарни капитал бозорига олиб чиқиш учун акселерация дастури йўлга қўйилиб, ҳар йили 50 та йирик корхона IPOга тайёрланади.

(Давоми 3-саҳифада)

ХОРАЗМНИНГ ЯНГИ ҚИЁФАСИ: ЮКСАЛИШ САРИ ТАШЛАНГАН СТРАТЕГИК ҚАДАМЛАР

Президент Шавкат Мирзиёев 17 август куни Хоразм вилоятига ташриф буюриб, ҳудудда саноат, таълим, транспорт, туризм ва бошқа соҳаларда амалга оширилаётган янги лойиҳалар ҳамда яратилган инфраузулма билан танишди. Шунингдек, бир қатор янги лойиҳаларни ишга тушириш ва қурилишига старт бериш маросимида қатнашди.

Кейинги йилларда Хоразм воҳасига келаётган меҳмонлар оқими бир неча қарра ортди. Туристик салоҳиятини ишга солишга қаратилган ташаббуслар доирасида халқаро стандартларга жавоб берадиган транспорт-логистика инфраузулмаси яратилаётгани эътиборга молик.

Хусусан, Урганч халқаро аэропортида расмий делегацияларга хизмат кўрсатадиган терминал бунёд этилиб, янги аэродром мажмуаси реконструкциясининг биринчи босқичи жадал давом эттирилмоқда.

Президент Шавкат Мирзиёевнинг Хоразм вилоятига ташрифи ана шу лойиҳалар билан танишишдан бошланди.

Аэропорт 1960 йилда ишга тушган. Унга 1992 йилда халқаро мақом берилган. Умумий майдони 285 гектардан ортиқни ташкил этадиган бу мажмуа ўтган йиллар давомида минглаб йўловчиларга хизмат кўрсатиб келди. Бугунги кунда аэропорт орқали ўнга яқин нуфузли авиакомпания томонидан мунтазам қатновлар йўлга қўйилган. Жорий йилнинг ўзида аэропорт томонидан жами 126 миллиард сўмлик хизматлар кўрсатилиб, мазкур кўрсаткич 2025 йилнинг мос даврига нисбатан 31 фоизга ўсди.

Жадал ривожланаётган замон, ортиб бораётган сайёҳлар оқими ва халқаро ҳамкорлик кўлами мавжуд қувватларни тубдан кенгайтиришни кун тартибига қўймоқда.

Урганч халқаро аэропортини кенгайтириш ва модернизация қилиш учун жами 264 миллион доллар миқдорида инвестиция маблағлари йўналтирилган. Лойиҳа давлат-хусусий шериклик асосида амалга оширилмоқда.

Лойиҳанинг хусусий шериги сифатида дунёнинг энг илгор, юқори технологик ва нуфузли авиация хабаридан бирини бошқарадиган Жанубий Кореянинг “Incheon International Airport Corporation” компанияси жалб этилди.

Президентимиз Хива ва Урганч шаҳарлари йирик халқаро саммитлар, олий даражадаги дипломатик учрашувлар, нуфузли иқтисодий ва маданий анжуманлар ўтказиладиган глобал майдонга айланаётганини таъкидлади. Бундай тадбирларга келаётган хорижий делегациялар учун юқори даражадаги қулайлик ва хавфсизликни таъминлаш мамлакатнинг халқаро майдондаги обрў-эътиборига бевосита хизмат қилиши қайд этилди.

Реконструкция доирасида аэропортда “Boeing 747” ва “Airbus A350” каби кенг фюзеляжли ҳаво кемаларини бемалол қабул қилиш имконияти яратилмоқда. Бу эндиликда дунёнинг турли қитъаларидан Хоразмга тўғри-

дан-тўғри, транзитсиз узоқ масофали парвозларни амалга ошириш имконини беради.

Шунингдек, реконструкция ишларининг биринчи босқичида 18 та ҳаво кемаси турароҳи ҳамда янги бурилиш йўлагига қуриб битказилади. Бундан ташқари, аэропортда замонавий чегара назорати ва виза бўлимлари, шинам бизнес-зал, турли савдо ва овқатланиш шохобчалари, кечаю кундуз ишлайдиган тиббиёт пункти ҳамда дунё брендларини мужассам этган “Duty free” зонаси ташкил этилмоқда.

Лойиҳа якунлангач, йўловчиларга хизмат кўрсатиш қуввати соатига 300 нафардан 1 минг 300 нафаргача ортади.

(Давоми 3-саҳифада)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ТАДБИРКОРЛАР БИЛАН ОЧИҚ МУЛОҚОТ ШАКЛИДА ЎТКАЗИЛГАН УЧРАШУВДАГИ НУТҚИ

(Боши 1-саҳифада)

Аҳамиятлиси – бундай ресурслардан фойдаланган тадбиркорларнинг айланмаси икки йилда 2 карра кўпайди. Умуман, тадбиркорнинг кичикдан – ўрта бизнесга, ўртадан – “чемпион”га айланиши энг катта қийматдир.

Яқинда кредит хизматлари ягона рақамли портали ишга тушди. Бунда тадбиркор битта ариза беради – банклар эса мижоз учун рақобат қилади. Бизнесни энди бошлаётганлар ушбу платформа орқали 5 миллиард сўмгача кредитни онлайн расмийлаштириши мумкин бўлади.

Навбатдаги вазифа – бизнеснинг барқарор ўсиши, кенгайтиши ва ташқи бозорларга қоиҳиси учун мустаҳкам пойдевор яратиш бўлади. Бу борада 5 мингта корхонани таҳлил қилдик: уларнинг 40 фоиз сўнгги бир йилда ўсиш учун инвестиция киритмаган, 29 фоизда бу режада ҳам йўқ.

Шу боис, бизнеснинг ҳар бир босқичида шунга мос қўллаб-қувватлаш чораси ва молиявий механизмларни тақдим этиш бўйича яхлит экотизим яратамиз. Бунда тадбиркорлиқни энди бошлаётганларга – “бизнес старт” дастури асосида қоиҳа ва кредитга ҳужжат тайёрлаш, ҳисобот юритиш бўйича дастлабки қўникмалар сунъий интеллект ёрдамида ўргатилади.

Бизнесга тайёрлаш учун 100 миллиард сўм ажратамиз. Уларга ҳудудга мос тайёр бизнес режа ва 200 миллион сўмгача гаровсиз кредит берилади.

Ишлаб чиқаришни йўлга қўйган тадбиркорлар учун – “бизнес лифт” дастури амалга оширилади. Бунда тадбиркорга бозор топиш, давлат хараидида қатнашиш, йирик компаниялар билан кооперация бўйича яхлит қўллаб-қувватлаш занжири яратилади.

Янги ўсиш босқичига ўтмоқчи бўлган тадбиркорлар учун – “бизнес юксалиш” дастурини йўлга қўямиз. Дастурда ишлаб чиқаришни кенгайтириш ва ташқи бозорларга чиқиш учун қўшимча муқобил инвестиция механизмлари кенгайтирилади.

Кичик тадбиркорлар учун энг катта масала – бу гаров таъминоти билан боғлиқ. Шунинг учун тадбиркорлар бизнесининг ҳақиқий баҳосини чиқариб, уларга кредит беришни назарда тутадиган “контракфолат” тизимини жорий қиламиз.

Энди 10 миллиард сўмгача кредитга гаровнинг 30 фоизини – давлат, 30 фоизини – Бизнесни қафолатлаш компанияси, яна 15 фоизини – банклар ўз зиммасига олади. Яъни, тадбиркор кредит олиш учун 25 фоизга гаров топиши етарли бўлади.

Яқинда “виртуал солиқ маслаҳатчиси” орқали тадбиркорга харажат ва хатони камайтиришга хизмат қиладиган сунъий интеллект портали ишга тушди.

Келгуси йилдан “сунъий интеллект ёрдамчилари”ни қурилиш, меҳнат муносабатлари, ташқи савдо ва давлат хизматлари жараёнларига ҳам жорий қиламиз.

Қисқаси, тадбиркорга кредит бериш эмас, балки уни бошидан охиригача қўллаб-қувватлайдиган, биринчи қадамидан – катта бизнесга айлангунича ҳамроҳлиқ қиладиган комплекс тизим яратамиз.

Азиз дўстлар!

Иккинчи йўналишимиз – ҳудудларда бизнес имкониятларини ошириш тўғрисида бўлади.

Барчамиз бир ҳақиқатни яхши тушунамиз: иктисодиётни ривожлантиришнинг энг самарали йўли бу – мавжуд ресурслардан унумли фойдаланишдир.

Бугун минглаб гектар бўш ер участкалари, самарасиз фойдаланилаётган давлат активлари бор. Уларнинг ҳақиқий қиймати қачон намоён бўлади? Қачонки, лойиҳага айланиб, иқтисодий қиймат яратса, иш ўрни ва экспортга хизмат қилса.

Шу боис, давлат активини сотиб олишда: аванс миқдори 30 фоиздан 15 фоизга туширилади; олти ой давомида тўловларни тўлиқ амалга оширган тадбиркорларга 25 фоиз чегирма берилади; жами сумманинг ярмини тўлаганлар қолганини 7 йилда, фоизсиз, бўлиб-бўлиб тўлаши мумкин бўлади.

Уч ойда сотилмаган давлат мулкнинг бошлангич нархи босқичма-босқич 10 фоизгача камайтирилади.

Бундан буён аукцион муддати 30 кундан 15 кунга, такрорий савдода – 10 кундан 5 кунга қисқаради.

Очиқ айтиш керак, ҳозир аукционда ер сотиб олган тадбиркорлар қурилишни бошлаш учун ҳужжат йиғишга 6 ойдан 1 йилгача вақт сарфлайпти. Ҳоқимларни ўргатдик, энди улар ерларни қуришга рухсати, архитектура режалаштириш топшириғи ва лойиҳаси билан “тайёр пакет” шаклида савдога чиқаришга ўтади. Бундай ерларни сотиб олган тадбиркор бирданига қурилишни болашиши мумкин бўлади.

Ана бир енгиллик – инфратузилма йиғими бўйича аванс тўлови 20 фоиздан 5 фоизга туширилади. Банкларда 9 триллион сўмлик 2,5 мингта мулк бор. Уларни чегирмали нархда, бошлангич тўловсиз, фоизсиз, бўлиб тўлаш шарти билан сотишга рухсат берилади. Уларни сотиб олган тадбиркорлар ушбу объект учун бир йил ер ва мулк солиғини тўламайди.

Биринчи галда маҳаллийлаштириш зарур бўлган 50 та маҳсулот рўйхатини шакллантирдик. Уларни ўзимизда чиқариш учун махсус иқтисодий зоналар бўйича ёндашувларни ҳам ўзгартирамиз. Шу мақсадда Навоий, Жиззах, Наманган, Ургут ва Ҳазорасп махсус иқтисодий зоналари ҳудудининг бир қисмида “Бонд sanoat зоналари”ни ташкил етамиз. Бу ерда joyлашадиган тадбиркорлар хомашё ва бутловчи қисмларни бонд омборига олиб киришда барча солиқ ва боғжона тўловларидан озод қилинади. Агар маҳсулотнинг маҳаллийлаштириш даражаси 30-40 фоиздан ошса, ички бозорга чиқаришда ҳам имтиёзли шартлар қўлланилади. Бундай sanoat зоналари бошқаруви тадбиркорга кўмак берадиган сервис тўзлимага айланади.

“Тадбиркорларимиз ҳам янги ўсиш нуқталарини топиб, янги goя ва технология, янги маҳсулот ва бозорларга интилиши керак”

Замонавий R&D марказлари, лаборатория, муҳандислик ва технологик хизматлари ягона занжир асосида амалга оширилади. Тадбиркорларга тайёр бионарлни инфратузилмаси билан тақдим қилишга 50 миллион доллар берамиз.

Яна бир муҳим янгиликни эълон қилмоқчиман. Кўп тадбиркорлар электр энергияси ва газ учун 100 фоиз олдидан тўлов қилаётгани ҳисобига айланма маблағдан қийналаётганини айтяпти.

Янги энергетика вазири Шерзод Ходжаевга топириқ бердим.

Энди АСКУЭ ва АСКУТ тизимига уланган, тўлов интизомини бузмаган корхоналарга ой давомида маблағ киритиш шарти билан аванс миқдори 15 фоиз бўлади. Бу сизларга маъқулми?

Умуман, энергетика бўйича бошқарув тизимини тубдан ўзгартираймиз. Барча туманларда тадбиркорларнинг ҳозирги эҳтиёжи ва эртанги режасига қараб ишлайдиган янги тизим бўлапти. Келгуси йилдан қурилиш соҳасида пудратчи ва лойиҳачиларнинг ўсишини рағбатлантирадиган янгиҳа ёндашувларни жорий қиламиз. Энди қурилиш қайси ҳудудда бўлишидан қатъи назар, ҳар бир ишчи-соат учун энг кам иш ҳақининг 5 фоизи миқдорида маблағ режалаштирилади.

Шунингдек, давлат объеклари сметасида пудрат корхоналари учун 7 фоиз фойда кўзда тутилади. Қурилишнинг мураккаблигига қараб, лойиҳалаш ишлари учун объект қийматининг 4 фоизидан 7 фоизгача маблағ ажратамиз.

Мухтарам юртдошлар!

Учинчи йўналишимизда – “сунъий интеллект – бошқарув самарадорлиги – янги инвестициялар” экотизимини яратиш ҳақида гаплашамиз.

Бугун қайси тадбиркор қўшилган қийматни кўпайтирса, сунъий интеллект ёрдамида унумдорлиқни оширса, таннарх бўйича изланса, эртанги бозор шунки.

Таҳлил қилдик, ушбу ёндашувлар асосида ишлаган тадбиркорларнинг: 54 фоизда маҳсулотига талаб кескин ошган; 25 фоизда таннарх сезиларли камайган; 40 фоизда даромади кўпайгани учун ишчиларнинг ойлиги 10 фоиздан юқори ўсган. Шу боис, корхоналарда унумдорлиқни оширишга қаратилган янги механизмларни жорий қиламиз.

Яқинда Рақамли ҳукумат марказида биринчи суперкомпьютер кластери фаолиятини йўлга қўйдик. Келгуси йил кластер қувватини 3 карра оширамиз. Бу – сунъий интеллектни жорий қилиш истагида бўлган тадбиркорларга улкан имкониятлар очади.

Энди “10 минг корхона учун – сунъий интеллект ҳамкор” дастурини бошлаймиз. Уларга: сунъий интеллект жорий қилиш харажатининг 50 фоизини компенсация қиламиз; янги маҳсулотлар сунъий интеллект моделини яратиш учун суперкомпьютер имкониятларидан бепул фойдаланиши мумкин бўлади.

Бундан ташқари, корхоналарнинг янги маҳсулот яратиш, илгор технологияларни жорий қилиш бўйича илмий-тадқиқот харажатлари бюджетдан қолланади.

Шу билан бирга, юртимиздаги барча тадбиркорлар фойдаланиши учун тайёр сунъий интеллект дастурларини очиқ платформага joyлаштирамиз.

Дастурни молиялаштириш учун дастлабки босқичда 100 миллион доллар ажратамиз. Тўқимачиликда автоматлашган бошқарув тизимларини жорий қилиш харажатининг ярмини қоплаб бераймиз. Энди, электротехника, қурилиш материаллари ва озиқ-овқат sanoati корхоналарига ҳам бундай харажатларнинг 50 фоизини компенсация қиламиз.

Жорий йилда 13 та стратегик компания активи-виг ага бўлган Миллий инвестиция жамғармасининг 30 фоиз улушини илк бор Тошкент ва Лондон фонд биржасига чиқардик. Бу ижобий тажриба, ҳеч шубҳасиз, ҳусусий сектордаги йирик корхоналаримиз учун ҳам ташқи капитал бозорларига йўл очиб берди.

Энди маҳаллий корхоналаримиз капитал бозорига жадал кириб бориши учун нуфузли инвестиция банклари билан акселерация дастурини йўлга қўямиз. Ҳар йили йиллик даромади 1 триллион сўмдан юқори бўлган 50 та корхона танлаб олинади. Акселерация дастури доирасида бу корхоналарни IPOга тайёрлаш, ҳисоботларини халқаро стандартларга мослаштириш харажатларининг ярми қоплаб берилади. Бу – ҳусусий корхоналар учун четдан йилгига камда 1 миллиард доллар жалб қилиш имконини беради.

Азиз тадбиркорлар!

Бугун юртимизнинг қайси ҳудудига борманг, барчасида замонавий технологиялар асосида ишлайдиган янги-янги корхоналар сони кўпаймоқда.

Ҳар йил 50 миллиард долларлик янги юқори технология инвестиция лойиҳаларини амалга оширяпмиз. Лекин бу лойиҳаларнинг нечтасида татым, ўқитиш компоненти бор?

Бир нарсани билинглар: ҳар бир лойиҳанинг самараси – фақат технологияга эмас, балки уларни ишлата оладиган малакали кадрларга боғлиқ.

Касбий таълимда самара бўлиши учун биринчи навбатда ёшларда касбга қизиқиш уйғониши керак.

Кеча Урганч шаҳридаги Касбий маҳорат техникуми ва Касблар шахарчаси фаолияти билан танишдим. Бу ерда Германия ва Хитой тажрибаси асосида мактаб ўқувчилари, иқтидорига қараб, “яшил” энергетика, қурилиш, ҳамширалик, агрономлик, электротехника каби талаб юқори бўлган 10 турдаги касбларга йўналтиряпти.

Хоразмда бошланган ушбу янги тажрибани мамлакатимизнинг барча ҳудудларида йўлга қўямиз. Туман ҳокимлари бир ҳафта ичида Урганчга келиб, буни кўзи билан кўриб кетсин.

Саудия Арабистонининг ACWA Pover компанияси 3 та вилоятда техникумларни жиҳозлаб, йилгига юзлаб ёшларни замонавий касбларга ўргатаяпти.

Энди савол: чет элдан инвестор келиб, ўзи учун кадр тайёрлашни йўлга қўяди-ю, нима учун ўзимизникилар буни қила олмайди?

“Ўзим техникум қиламан ёки давлат техникумини олиб, халқаро стандартга мос кадр тайёрлайман”, деган тадбиркорга “юк туширмайдиган” қилиб, харажатини солигидан чегириб берамиз. Ер сотиб олган бўлса, ер нархидан камайтираимиз. Буни ҳар бир вилоят, ҳар бир туман ҳокими тадбиркорлари, корхоналари билан қилиши керак.

Бир ойда қарор чиқади. Қарорнинг иловаси билан бу ишга ҳисса қўшадиган корхона ва инвесторлар рўйхатини ҳам тасдиқлаб, сўраган имтиёзини берамиз.

Ректорлар ҳам ёзиб олсин: олийгоҳ биносида куннинг биринчи ярмида талабаларни ўқитса, тушдан кейин ёшларни касбга ўргатади.

Ишни шундай ташкил қилсак, 1 миллион ёшларни замонавий касблар билан қамраб олиб, ўзимизда юқори даромадли ишларга joyлашти-рамиз.

Ҳурматли анжуман қатнашчилари!

Тўртинчи йўналишда – экспорт салоҳиятини ошириш, миллий брендларни ташқи бозорларга олиб чиқиш масаласини гаплашамиз.

Ҳозир ташқи бозорларда ҳар бир долларлик экспорт учун кучли рақобат кетаяпти. Яқинда экспортчилар фаолиятини ўргандик. Уларнинг: 40 фоизи хорижий мижоз топишга қийналаётганини, 36 фоизи маҳсулотини чет элдаги стандарт ва сертификация талабларига мослаштира олмаётгани; 37 фоизи экспорт учун қулай молиявий инструментлар етарли эмаслигини; 33 фоизи бозор ҳақида маълумот, маркетинг ва “бренд” бўйича қўникмага эга эмаслигини билдирган.

Шу боис, корхоналаримизга ташқи бозорга чиқишдаги барча жараёнларда комплекс хизмат кўрсатадиган “экспорт навигатор” тизимини йўлга қўямиз.

Бош вазир ўринбосари Ж.Ходжаев, инвестициялар, sanoat ва савдо вазири Л.Қудратов, ташқи ишлар вазири Б.Сандов, элчилар чет элдаги талабни ўрганиб, ташқи бозорда мустаҳкам ўрин эгалласа бўладиган 100 та маҳсулот рўйхатини тузади. Бунда маҳсулот кесимида 3 та йўналиш, яъни – ташқи бозордаги рақобатчилар, тариф тизими, логистика бўйича ечимлар ишлаб чиқилади.

Шу асосда: Sanoat кооперацияси агентлиги (Б.Ҳайдаров) 2 мингта корхонада ишлаб чиқариш-ни ташқи бозор ва харидор сегментига мослашти-риш дастурини яратяди; Техник жиҳатдан тартибга солиш агентлиги (А.Жуманазаров) ушбу 100 та маҳсулот бўйича тадбиркорларга ҳар бир бозор кесимида стандарт ва сертификатини шаклланти-риб беради; Банклар экспорт учун тадбиркорларга қулай бўлган янги молиявий механизмларни йўлга қўяди; Транспорт вазирлиги (И.Маҳқамов) энг оптимал логистика маршрутларини ишлаб чиқади.

Экспортни рағбатлантириш, хорижий брендларни олиб келиш, миллий брендларни ривожлан-тириш бўйича ҳам қўшимча механизмларни жорий етамиз.

Бу борада тадбиркорларга: хорижий “бренд-мейкер” олиб келиш харажатининг ярми тўлаб берилади; ташқи бозорларда миллий брендлар-ни тарғиб қилиш, уларни халқаро талабларга мослаштиришга 50 минг долларгача субсидия берилади; маркетинг-ейслар орқали маҳсулотларни омборга joyлаштириш ва сотиш билан боғлиқ харажатларнинг ярми компенсация қилинади; халқаро тендерларда иштирок этишга йўл-йўриқ кўрсатадиган консалтинг компаниялар хаража-тининг 80 фоизини қоплаб берамиз.

Барча экспортчиларга тенг шароит яратиб, уларни қўллаб-қувватлаш бўйича ягона тизим яратамиз. Бунга 1 миллиард доллар йўналтирамиз.

Ҳурматли тадбиркорлар!

Бугунги кунда дунёда бозор учун кураш кун сайин кучайиб борапти, манаман деган давлат-лар ҳам ўз бозорини ҳимоя қилишга қаттиқ ки-ришяпти.

Бундай вазиятда хорижга чиққан тадбиркор ҳеч қачон ўзини ёлғиз ҳис қилмаслиги керак. Элчилар эшитиб олсин. Энди, қаерда имконият, қаерда янги бозор бўлса, элчи биринчи бўлиб тадбиркорларни “қўлидан ушлаб” олиб боради. Лўнда қилиб айт-ганда, дипломатлар “тадбиркорларнинг элчиси”га айланиб, асосий вақтини шунга бағишлайди.

Ҳозирги кунда экспортимизнинг 60 фоизи 20 та давлатга тўғри келяпти. Мухими, тадбир-корларимиз бу давлатлардаги рақобатга, талабга, стандартга мослашди. Бу бозорларда экспортни 2-3 карра ошириш имконияти борми? Бор! Буни ким билан қиламиз? Албатта, ўша бозорларнинг балан-да-пастини яхши билидиган тадбиркорлари-миз билан бирга қиламиз.

Шу боис, катта экспорт бозоримиз бўлган 20 та ва истикболи юқори яна 5 та давлатда фаол ишлаёт-ган тадбиркорларга “экспорт элчилари” мақомини берамиз. Уларни ўша давлатга энг кўп экспорт қилаётган тадбиркорларнинг ўзи сайлайди.

Экспорт элчилари қайси савдо тармоғи билан ишлаш, сертификат олиш, маркетинг масаласида тадбиркорларимизга кўмакчи бўлади. Уларга ўз-лари фаолият юритаётган давлатга бориш-келиш ва яшаш харажатини қоплаб берамиз.

Экспортда муддатли ўтган қарздорлик учун жарималарга “мораторий” йил якунида тугайди. Дунёдаги нотинч вазиятни қўриб турибсиз. Бун-дай шароитда тадбиркор ташқи муаммолар билан курашиш билан бирга, жарима тўлашга мажбур. Шунинг учун кўп ўйлаб, бир қарорга келдим. Агар экспортчилар йил якунигача қарзни қоплаш учун бандкаги хисобқамига валюта қўйса, бу

– экспорт тушуми сифатида қабул қилинади. Бу орқали 380 минг ишчиси бўлган 3 мингдан ортиқ экспортчининг муаммоси узил-кесил ҳал бўлади.

Энди товар экспорти учун тўлов тушмаган бўлса ҳам экспорт қилишга чекловни олиб ташлаймиз. Инвойс орқали экспорт қилишда олдидан 50 фоиз тушумни таъминлаш талаби ҳам бекор бўлади. Савдо уйи ва дистрибуторлар орқали қилинган экспорт бўйича валюта тушумини таъминлаш муд-дати 180 кундан 365 кунга узайтирилади. Энди экспортчи фойдасига суд қарори чиққан шартно-малар бўйича жарима қўллаш тўхтатилади.

Ҳурматли тадбиркорлар!

Бешинчи йўналишда – бизнесга маъмурий босимни кескин камайтириш бўйича гаплашамиз.

Бизнесга солиқ юқини изчил камайтириб кел-ля-миз. Ўтган ўн йилда яширин иқтисодиёт 50 фоиздан 26 фоизгача камайди. Лекин, бу – ҳали ҳам кўп. Доим айтаман, иқтисодиётни “соя”дан чиқариш – текшириш билан эмас, аксинча, тадбиркорга йўл кўрсатиб, тўғри ишлашга ўргатиш орқали бўлиши керак.

Масалан, таҳлил қилинган 5 минг тадбиркор-нинг яримдан қўлида бир йил ичида 2-3 марта, яна 21 фоизда 4 мартадан солиқ текшируви ўтказил-ган. Бундан ташқари, ёнгин хавфсизлиги, қурилиш, санитария, карантин, энергия инспекциялари томо-нидан ўтказиладиган такрорий текширувлар кўп.

Бир нарсани тушуниш керак: хотиржамлик бўлмаган жойда эркинлик ҳам, ривожланиш ва янгиликка интилиш ҳам бўлмайди. Шу боис, ки-чи бизнес фаолиятида инсон соғлиғи ва бошқа тадбиркорлар манфаатида зарар етказиш билан боғлиқ бўлмаган ҳар қандай текшириш учун **уч йил муддатга мораторий** эълон қиламиз.

Яна бир муҳим янгилик: энди ўрта ва йирик тадбиркорлар корхонасини ихтиёрий профилактик аудитдан ўтказса, ҳулосани солиқ органи тан олади. Мухими, аниқланган камчиликни бартараф қилган тадбиркор жаримага тортилмайди ва ушбу давр учун солиқ органи текшируви ўтказмайди.

Ёнгин хавфсизлиги, қурилиш, санитария, каран-тин идоралари раҳбарлари ҳам буни ўз тизимида тезда йўлга қўйсин.

Шу билан бирга, йил давомида ўтказиладиган ҳар қандай такрорий текширув фақат Бизнес-ом-будсман рухсати билан амалга оширилади.

Бугун бизнесни ривожлантириш учун фақат жо-зибадор солиқ тизимининг ўзи етарли эмас. Ҳозир 51 та идора молиявий жарима қўллаш ваколатига эга. Жариманинг бир қисми идорасига тушгани учун айрим раҳбарларда “текширса – қўрқади, қўрқса – тўлайди”, деган ёндашув йўқ эмас.

Назорат идораларини оғохлантираман: жарима маблағ йиғиш учун эмас, соҳада тартиб-интизом ва профилактика учун хизмат қилиши керак. Шу боис, барча турдаги жарималар миқдорини ўртача 2 баробарга камайтирамиз.

Тадбиркорлар маҳсулот етказиб берганидан кейин давлат корхоналари томонидан шартнома бўйича тўловни кечиктириш ҳолатлари ҳам учра-япти. Оқибатда тадбиркорлар савдода иштирок этиш учун тўлган гаров пулини вақтида ололмаяпти.

Энди қабул қилинган товар бўйича гаров пули автома-тик қайтадиган тизим бўлади.

Келгуси йилдан тадбиркор ва давлат ўртасидаги низоларни кўришда “Тадбиркорнинг ҳақилик презумпцияси” тамойилини жорий қиламиз. Энди тадбиркорнинг айбдорлиги судда исботланмагунча, у айбсиз деб ҳисобланади, жарима ва бошқа таъсир чоралари қўлланилмайди.

Шу билан бирга, тадбиркорларга иқтисодий ва молиявий жарималар қўлашда “Биринчи хато учун – оғохлантириш” қоидасини йўлга қўямиз. Биринчи марта қонда бузган, лекин фўқаролар ҳаёти ва соғлиғи, ўзгалар мулкига зарар етказмаган ҳолларда тадбиркорларга камчилиқни бартараф этиш учун ўн кун муддат берилади.

Судда тадбиркор фойдасига қарор чиқарил-ган ишлар юзасидан давлат идораларида шикоят қилишга етарли асос бўлмаса-да, ишни охириги ин-станциягача олиб бориш ҳолатлари кўп учраяпти.

Нега десангиз, давлат идоралари судга ариза киритишда бож тўлашдан озод қилинган. Энди назорат органлари биринчи инстанциядан кейин-ги ҳар бир босқичда судга мурожаат қилиш учун давлат божини тўлаши мажбурий бўлади.

Савдо-sanoat палатаси ҳузурида Солиққа оид низолар бўйича эксперт кенгаши фаолиятини йўлга қўганимиз ўзининг ижобий натижасини берапти. Энди бу Кенгашга боғжхона, қурилиш, санитария, карантин ва ветеринария соҳаларидаги низоларни қўриб чиқиш ваколатини ҳам берамиз.

Давлат хизматларини кўрсатишда муддат бу-зилиши билан боғлиқ эътирозлар кўп. Шу боис, тадбиркорликка оид давлат хизматининг 50 фоизи “сукут – розилик” тамойилига ўтказилади. Яъни, агар ариза белгиланган вақтда қўриб чиқилмаса, ушбу мурожаат автоматик равишда тадбиркор фойдасига ҳал қилинган ҳисобланади.

Бундан ташқари, лицензия бўйича ариза рад қилинган ҳар бир ҳолатни Бизнес-омбудсман ўр-ганади. Ассосиз рад қилиш учун жавобгарликни кучайтирамиз.

Яқинда 30 дан зиёд фаолият тури бўйича лицензия ва рухсатномани бекор қиламиз, яна 35 тасини бериш муддати 2-3 карра қисқаради, 10 тасини ҳабардор қилиш тартибига ўтказамиз. Масалан, озиқ-овқат экспортида талаб этилади-ган 3 та рухсатнома (ветеринария, санитария ва фитосанитария) ўрнига “Ягона саломатлик серти-фикати” берилади.

Энди янги лицензия ва рухсатнома жорий қи-лишдан олти ой олдн 3 та ҳудудда экспериментдан ўтказилади.

Яна бир масала – бизнес вакилларида ижро ҳужжатлари бўйича, айниқса, тадбиркор мулкига

тақиқ қўйиш билан боғлиқ эътирозлар кўп. Тез орада ижро бўйича алоҳида учрашув ўтказиб, барча масалаларни ҳал қилиб берамиз.

ХОРАЗМНИНГ ЯНГИ ҚИЁФАСИ: ЮКСАЛИШ САРИ ТАШЛАНГАН СТРАТЕГИК ҚАДАМЛАР

(Боши 1-саҳифада)

Бу ерда пишлоқ, қаймоқ, сметана, творог, қатиқ, кефир каби 70 дан ортиқ турдаги сут маҳсулотлари ишлаб чиқарилмоқда. Хомашё ҳар кунни 100 дан зиёд фермер хўжалиги ва аҳолидан харид қилинади. Бу, ўз навбатида, чорвачилик билан шугулланаётган аҳоли учун барқарор сотув бозорини яратишга хизмат қилмоқда.

Корхонада 120 та иш ўрни яратилган. Ишлаб чиқариш мажмуасида 100 киловатт қувватга эга куёш панеллари ҳам ўрнатилган. Келгусида яна 100 та янги иш ўрни ташкил этиш, маҳсулот турларини кўпайтириш режалаштирилган.

Бутунги кунда вилоятда 1 минг 200 га яқин қайта ишлаш корхонаси фаолият юрп-моқда.

Президентимиз маҳаллий хомашё-ни чуқур қайта ишлаб, юкори кўширин қийматли маҳсулотлар ишлаб чиқаришини кўпайтириш, бундай корхоналарни хомашё билан барқарор таъминлаш, маҳсулот тур-лари ва ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш муҳимлигини таъкидлади. Мутасаддиларга бу борадаги тадбиркорлик ташаббусларини қўллаб-қувватлаш бўйича тегишли кўрсат-малар берилди.

Сўнг Президент Шавкат Мирзиёев Урганч шаҳридаги Хоразм илгор касбий маҳорат техникуми ҳамда унинг ҳудудида ташкил этилган Касблар шахарчасига борди.

Мамлакатимизда меҳнат бозори тала-бларига мос, замонавий билим ва амалий кўникмаларга эга ўрта бўгин мутахассис-ларини тайёрлашга алоҳида эътибор қара-тилмоқда. Бу борада касбий таълимни иш берувчилар эҳтиёжи билан уйғунлаштириш, илгор хорижий тажрибани жорий этиш ва дуал таълимни кенгайтириш бўйича тизимли ишлар амалга оширилмоқда.

Урганч шаҳрида ташкил этилган Хоразм илгор касбий маҳорат техникуми ана шу мақ-садларга хизмат қилади. Муассасани барпо этиш учун давлат бюджетидан 72,4 миллиард сўм ажратилган. 5,2 гектар майдонда 1 минг 100 ўринга мўлжалланган иккита ўқув би-носи, 300 ўринли ётоқхона, спорт зали, 200 ўринли ошхона ҳамда замонавий жиҳозлан-ган иккита ўқув устакхонас қурилган.

Техникумда Германия, Швейцария, Буюк Британия, Хитой ва Жанубий Кореянинг илгор таълим дастурлари асосида ўқитиш йўлга қўйилган. Дуал таълим тизими наза-рий билимларни бевосита ишлаб чиқариш амалиёти билан боғлаш имконини беради.

2026-2027 ўқув йили учун 11 та касб йўналишн бўйича 200 нафар иқтидорли ёш имгитхон асосида саралаб олинган. Таълим жараёни иш берувчилар билан ҳамкорликда ташкил этилиб, биттирувчиларнинг эгаллаган касби бўйича иш билан таъминланишига алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Техникум Хоразм вилоятидаги бошқа касбий таълим муассасалари учун ҳам за-монавий амалий база вазифасини ўтайди. Ҳудуддаги таълим муассасаларинг қарийб 4 минг 300 нафар ўқувчиси бу ердаги устакхона ва лабораторияларда амалиёт ўтайди. Бун-дай илгор касбий маҳорат техникумларини Қорақалпоғистон Республикаси ва бошқа ҳудудларда ҳам босқичма-босқич ташкил этиш режалаштирилган.

Давлатимиз раҳбари муассаса ҳудудидаги Касблар шахарчасини ҳам кўздан кечирди. Бу ерда ёшларнинг қизиқиши ва қўбилияти-ни эрта аниқлаш, уларни муайян касбларга йўналтириш учун шароит яратилган.

Касблар шахарчасида “Ўзинг яса қўр” тамойили асосида ўқувчилар турли замона-вий усқуналар билан бевосита ишлаб, ама-лий кўникмалар ҳосил қилади. Транспорт ва логистика, саноат ва курилиш, сервис,

қишлоқ хўжалиги ҳамда “яшил” энергетика каби меҳнат бозорида талаб юкори бўлган йўналишлар қамраб олинган.

Мажмуа йирик иш берувчи корхоналар билан ҳамкорликда фаолият юритади. Бу ёшларни касбга йўналтиришдан тортиб, уларга амалий кўника бериш ва келгусида бандлигини таъминлашгача бўлган ягона тизимни шакллантиришга хизмат қилади.

Президентимиз ёшларни замонавий меҳнат бозори талаб қилаётган касбларга сифатли ўқитиш, таълим дастурларини иш берувчилар эҳтиёжига мослаштириб бориш ва бундай тажрибани бошқа ҳудудларда ҳам кенгайтириш муҳимлигини таъкидлади.

Президент Шавкат Мирзиёев Урганч халқаро аэропорти ва Хива темир йўл бека-тини боғлайдиган янги темир йўл линияси билан таниди.

Мамлакатимизда транспорт инфратузил-масини ривожлантириш, турил транспорт турларини ўзаро боғлаш, аҳоли ҳамда сайёҳ-лар учун қулай қатнов тизимини яратиш-га алоҳида эътибор қаратилмоқда. Хоразм вилоятида амалга оширилган мазкур лойиҳа ҳам шу мақсадларга хизмат қилади.

Қиймати 225 миллиард сўм бўлган лойиҳа доирасида Урганч халқаро аэропорти ва те-мир йўл вокзалини бовговчи 11 километрик янги темир йўл линииси куриди. Унда бир бекат, кўприк, автомобиль йўллари билан кесишмалар ва 25 та сув ўтказиш иншооти барпо этилди.

Янги йўналиш орқали йилига қарийб 650 минг нафар маҳаллий ва хорижлик сайёҳни ташиш имконияти яратилди. Хива ва Урганч ўртасидаги қатнов вақти икки баробар қисқариб, 80 дақиқадан 40 дақиқага тушади. 30 га яқин янги иш ўрни ташкил этилди.

Эътиборлиси, аэропорт ва темир йўлни бевосита боғлайдиган бундай лойиҳа мамла-катимизда биринчи марта амалга оширилди. Урганч халқаро аэропорти ва Хива йўналишида Хитойда ишлаб чиқарилган CR2001 электро-поезди қатнови йўлга қўйилмоқда.

Олти вагондан иборат мазкур электро-поезд бир вақтинг ўзида қарийб 400 нафар йўловчини ташиш имкониятига эга. У соатига 160 километргача тезликка ҳаракатланади. Вагонларда VIP, бизнес ва эком-класс ўрин-лари, бепул Wi-Fi, электрон қурилмаларни қувватлаш имконияти, замонавий конди-ционер ва иситиш тизимлари мавжуд. Но-гиронлиги бўлган шахслар учун ҳам зарур шароитлар яратилган.

Давлатимиз раҳбари янги электропоездда Хива шахрига келди.

Хивада Президентимиз Урганч халқаро аэ-ропорти ва Хива темир йўл вокзалини боғлай-диган йўналишда қатновга қўйиладиган янги троллейбусларни ҳам кўздан кечирди.

Жорий йил июль ойида Хитойдан олиб ке-линган 10 та троллейбус замонавий автоном ҳаракатланиш тизими билан жиҳозланган бўлиб, электр тармоғига уланмаган ҳолда ҳам 100 километргача йўл босиши мумкин.

Ҳар бир троллейбус 87 нафар йўловчига мўлжалланган. Уларда ногиронлиги бўлган шахслар, кексалар ва болали йўловчилар учун қулайликлар, USB ва Туре-Спортлари, ички ва ташқи қузатув камералари ўрнатилган. Шу-нингдек, ҳайдовчи ҳолатини кузатиш, ҳаракат йўлагатдан чиқиб кетишдан огоҳлантириш ва автоматик ёнгин ўчириш каби хавфсизлик тизимлари мавжуд.

Ушбу замонавий транспорт воситаларини олиб келиш ташаббуси Президентимизнинг ўтган йили Хоразм вилоятига ташрифи да-вомида илгари сурилган эди.

Давлатимиз раҳбари транспорт турларини ўзаро уйғунлаштириш аҳоли ва сайёҳлар учун қулайлик яратиш, йўлга кетадиган вақтни

қисқартириш ҳамда ҳудуднинг туристик жо-зибадорлигини оширишга хизмат қилишини таъкидлади. Мутасаддиларга йўловчилар учун хавфсиз ва сифатли хизмат кўрсатишни таъминлаш бўйича тегишли кўрсатмалар берилди.

Президент Шавкат Мирзиёев Хива шаҳри-да ташкил этилган Ляонин педагогика уни-верситетининг Ўзбекистондаги филиали ва Конфуций институти фаолияти билан ҳам таниди.

Мамлакатимизда олий таълимни халқаро стандартлар асосида ривожлантириш, хо-рижий нуфузли университетлар билан ҳамкорликни кенгайтириш ва замонавий йўналишларда малакали кадрлар тайёрлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Олий таълим, фан ва инновациялар вазирилиги, Абу Райхон Беруний номидаги Урганч давлат университети ва Хитойнинг Ляонин педагогика университети ҳамкор-лигида амалга оширилган лойиҳа доирасида янги таълим мажмуаси барпо этилди. Уни куриш ва жиҳозлаш учун давлат бюджетидан 140 миллиард сўм маблаг ажратилди. Бу ерда 120 та янги иш ўрни яратилди.

Мажмуада 560 ўринли ўқув блоклари, кутубхона, спорт зали, 200 ўринли маданият саройи ва 118 ўринли ошхона мавжуд. Ик-кинчи тўрт қаватли бинода 628 ўринли ауди-ториялар ҳамда 224 ўринли талабалар турар жойи ташкил этилган.

2026 йил учун қабул квотаси 160 нафар этиб белгиланган. Келгусида йиллик қабулни 500 нафарга, талабалар сонини эса 2 минг нафарга етказиш режалаштирилган.

Таълим кундузи ва масофавий шакллар-да, ўзбек, хитой ва инглиз тилларида олиб борилади. Бакалаврият босқичида “Халқаро хитой тили таълими”, “Туризм бошқаруви”, “Халқаро бизнес”, “Сунъий интеллект”, магис-тратура эса “Хитой тили ва маданиятини ўқитиш методикаси”, “Таълим бошқаруви”, “Сунъий интеллект ва таълим технология-лари” йўналишларида кадрлар тайёрланади.

Филиал дипломи Ўзбекистонда тўғри-дан-тўғри таълим. Иқтидорли бити-рувчиларга Хитойнинг етакчи олий таълим муассасаларида грант асосида ўқишни давом эттириш ва нуфузли ташкилотларда стажи-ровка ўташ имконияти яратилади.

Бутунги кунда Хоразм вилоятида хитой-лик инвесторл иштирокيدا умумий қийма-ти 2 миллиард 343 миллион долларлик 38 та йирик лойиҳа амалга оширилмоқда. Уларда замонавий технологиялар ва хитой тилини яхши билидиган юкори малакали мутахассис-ларга талаб юкори. Янги таълим муассасаси-ва Конфуций институти ана шу эҳтиёгга мос кадрлар тайёрлашга хизмат қилади.

Президентимиз таълим дастурларини иқтисодиёт ва меҳнат бозори эҳтиёжлари билан уйғунлаштириш, талабаларнинг замона-вий технологиялар ва хорижий тилларни пухта эгаллаши учун барча шароитларни яратиш муҳимлигини таъкидлади.

Шу еринг ўзида давлатимиз раҳбарига ягона миллий туризм платформаси ҳамда туризм соҳасида тадбиркорлар учун ярати-лаётган янги имконият ва енгиликлар тақ-димот қилинди.

Сўнгги йилларда Хоразм вилоятини ком-плекс ривожлантириш, иқтисодиёт тармоқла-рини диверсификация қилиш, тадбиркорлик ва инвестиция муҳитини яхшилаш бўйича кенг қўламли ишлар амалга оширилди.

Сўнгги тўққиз йилда юкори даромадли иш ўринлари яратиш учун вилоятга 7,5 миллиард доллар инвестиция киритилди, 9,7 мингта янги қувват ишга туширилди. Кичик ва ўрта бизнес лойиҳалари учун 33 триллион сўмдан зиёд кредитлар ажратилди.

Натияжада аҳолининг реал даромадлари

2 карра ошди. Саноат ва курилишда банд бўлганлар улуши 18 фоизга, хизматлар соҳасида 55 фоизга етди. Камбағаллик да-ражаси 4,4 фоизга тушди, ишсизлик 2 кар-ра қисқариб, 4,5 фоизни ташкил этмоқда. 72 та маҳалла “ишсизлик ва камбағалликдан холи” ҳудудга айланди.

Вилоятнинг транспорт ва туризм инфра-тузилмаси ҳам изчил янгиланмоқда. Охирги тўққиз йилда 280 та меҳмонхона ва меҳмон уйи қурилиб, меҳмонхона фонди 4 баробар ошди, 11 та янги туризм маскани ишга туши-рилди. Сўнгги беш йилда хорижий сайёҳлар сони 10 карра кўпайди.

Хива шаҳридаги “Farovon Khiva Hotel” меҳ-монхонасида Президентимиз иштирокида Хоразм вилоятидаги янги лойиҳаларни ишга тушириш ва истиқболли ташаббуслар кури-лишига старт бериш маросими бўлиб ўтди.

– Янги Ўзбекистондаги ислохотларимиз-нинг илк кунлирдан янги иш ўринларини яратиш ва замонавий қувватларни ишга ту-ширишни асосий йўналиш сифатида белги-лаб олганмиз. Шу мақсадда Хоразм вилояти бўйича ҳам алоҳида дастур ва қарорларни тасдиқлаб, маблагини ҳам, масъуларини ҳам аниқ белгилаб, ишларни ташкил қиялпмиз, – деди давлатимиз раҳбари.

Агар 2016 йилда Хоразм вилоятига бор-йўи 30 миллион доллар хорижий инвестиция жалб қилинган бўлса, 2026 йилда бу кўрсат-кич 2 миллиард доллардан ошмоқда.

Йил бошидан Урганч ва Хива шаҳарлари, Тупроққалъа ва Урганч туманларида кимё, машинасозлик, курилиш материаллари ва туризм йўналишларида янги лойиҳалар учун зарур шароитлар яратилди. Саноат учун 195 гектар ер майдонининг тоифасини ўзгарти-риш, электр ва йўл инфратузилмасини яхши-лаш учун 100 миллиард сўм маблаг ажратиш масалалари ҳал этилди.

Шунингдек, Мустақилик байрами арафа-сида Урганч халқаро аэропортидан Хивагача электрлашган темир йўл линияси фойдала-нишга топишилди. Урганч – Хива пуллик автомобиль йўли ҳам ишга туширилмоқда. Бу мамлакатимиздаги биринчи пуллик ав-томобиль йўли бўлди. У орқали Урганчдан Хивага етиб бориш вақти 45 дақиқадан 20 дақиқага қисқаради.

– Бу ишларимизнинг давоми сифатида бутун сизлар билан 176 миллион долларлик 12 та лойиҳани ишга туширамиз. Шунингдек, хорижий ҳамкорлар иштирокيدا барпо эти-ладиган 7 миллирд 424 миллион долларлик 15 та янги қувват қурилишига старт берамиз, – деди Президент.

Жумладан, Тупроққалъа туманида Бир-лашган Араб Амириликларидagi ҳамкорлар билан умумий қиймати 6 миллиард долларлик экологик авиация ёқилгиси ишлаб чиқариш лойиҳаси амалга оширилади. Лойиҳага Хи-тоининг “Sinoprec” компанияси жалб этилган бўлиб, ер майдонини тайёрлаш ва лойиҳа ҳужжатларини ишлаб чиқиш ишлари бош-ланган.

Словакиялик ҳамкорлар билан 5 минг гектар қўмли ерни ўзлаштириш ва 170 миллион долларлик биоэтанол ишлаб чиқариш корхонасини ташкил этиш режалаштирилган. Ҳозирнинг ўзида 1,5 минг гектар майдонда аҳоли ишлаб бошланган.

Урганч шаҳрида япониялик ҳамкорлар билан 30 миллион долларлик 250 ўринли меҳмонхона ва савдо-қўнғиғлолар мажмуаси барпо этилмоқда. Уни 2027 йилда тўлиқ ишга тушириш режалаштирилган.

Саудиялик ҳамкор билан вилоят марка-зида замонавий қозонхона курилиб, 183 та кўп қаватли уй ва 37 та ижтимоий объектни иссиқлик ва электр энергияси билан таъ-минлаш қувватлари яратилади. Туркиялик ҳамкорлар билан давлат-хусусий шериклик

асосида офтальмология клиникаси ташкил этилади.

Урганч туманида корейлик инвесторлар иштирокида республикада илк бор чиқин-диларни ёпиқ цикл асосида қайта ишлаб, 71 мегаватт “яшил” энергия ишлаб чиқариш лойиҳаси амалга оширилади. Унга 100 мил-лион доллар инвестиция киритилади.

Шунингдек, Хива шаҳрига туташ 26 гек-тар майдонда 120 миллион долларлик “Сахро юлдузи” замонавий туристик мажмуаси, Урганч туманида 26 миллион долларлик ме-рс саноати кластери ва 60 миллион долларлик оптик толали кабеллар ишлаб чиқариш кор-хонаси барпо этилади.

Ал-Хоразмий шахарчасида 5 минг тала-бага мўлжалланган замонавий университет, меҳмонхона, дам олиш ва савдо мажмуала-ри, Урганч шаҳрида эса “Инвесторлар уйи” биноси қурилади.

Умуман, ушбу лойиҳалар натижасида 6,6 мингта янги иш ўрни яратилиши кўзда тутилган.

Давлатимиз раҳбари мазкур лойиҳаларни амалга оширишда иштирок этаётган хори-жий ҳамкорлар ва жамоатчилик вакилларига миннатдорлик билдирди.

Президент рамзий тугтмани босиб, янги лойиҳаларни ишга туширди ва курилиш ишларига старт берди. Инвесторлар ва фа-оллар билан самимий мулоқот бўлиб ўтди.

Давлатимиз раҳбари Хива шаҳрида барпо этилиши режалаштирилган халқаро туристик шаҳарча лойиҳаси тақдимоти билан таниди.

Сўнгги йилларда Хоразм вилоятида ту-ризм инфратузилмасини ривожлантириш, сайёҳларга замонавий хизматлар кўрсатиш ва уларнинг ҳудудда қолиш муддатини узайти-ришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Охи-рги тўққиз йилда вилоятда 280 та меҳмонхона ва меҳмон уйи қурилиб, меҳмонхона фонди 4 баробар ошди, 11 та янги туризм маскани ишга туширилди. Сўнгги беш йилда хорижий сайёҳлар сони 10 карра кўпайди.

Янги туристик шаҳарча тарихий ме-рос ва замонавий шахарсозлик ечимларини уй-ғунлаштирган ҳолда барпо этилади. Унинг меъморий концепциясини ишлаб чиқишда Хоразмнинг кўп асрлик шахарсозлик анъа-налари, жумладан, 1511 йилда Хива хонли-гининг илк пойтахти бўлган қадимий Вазир шаҳрининг тарихий тузиллиши ва кўчалар тармоғи асос қилиб олинган.

Умумий майдони 12,3 гектар бўлган ма-жмуада меҳмонхоналар, тарихий ва замона-вий экспонатлар намойиш этиладиган музей, миллий ва халқаро таомлар ресторанлари, савдо ва хизмат кўрсатиш объектлари жо-йлашади.

Ҳудуднинг салмоқли қисми яшил майдон-лар ва сайр йўлақларига ажратилади. Шар-шарали фаворалар ва ички ариқлар ташкил этилади. Автотургоҳларда куёш панеллари ўрнатилган соёнонлар барпо этилиши ҳам кўзда тутилган.

Таъкидланганидек, Хоразмда транспорт-логистика ва туризм инфратузилмаси из-чил ривожланаётгани сайёҳлар оқимининг кўпайишига хизмат қилмоқда. Шу нуқтаи назардан, замонавий туристик мажмуаларни кўпайтириш, хизматлар турини кенгайтириш ва сайёҳларнинг ҳудудда қолиш муддатини узайтириш муҳим аҳамиятга эга.

Янги шаҳарча Ичан-қалъага тушаётган туристик юкламани камайтириш, сайёҳлар учун янги йўналиш ва хизматларни тақиф этишга хизмат қилади. Лойиҳа доирасида минглаб янги иш ўринлари яратилиши, аҳоли учун автомобиллар ҳаракатидан холи яшил дам олиш ҳудудлари барпо этилиши кўзда тутилган.

Шундан сўнг Президент Шавкат Мирзиёев Хива шаҳрида янги барпо этилган Кон-

гресс-холл, уч юлдузли меҳмонхона ҳамда “Хива Ичан қалъа” қабуллар уйи фаолияти билан таниди.

Мазкур объектлар давлатимиз раҳбари-нинг 2026 йил 30 апрелдаги тегишли ҳуж-жати асосида барпо этилди. Уларнинг ишга туширилиш натижасида қарийб 2 мингта янги иш ўрни яратиш, йилига 50 минг нафар сайёҳга меҳмонхона хизмати кўрсатиш ва хизматлар экспортни 4 миллион долларга етказиш мақсад қилинган.

Замонавий премимум услуб ва Хоразм мил-лий меъморчилиги элементлари уйғунлигида қурилган Конгресс-холл халқаро анжуманлар, бизнес-конференциялар, ҳуқуматлароа му-зокаралар ва маданий форумларни ўтказиш учун мўлжалланган.

Умумий майдони 1,9 гектар бўлган маж-муани барпо этиш учун 857 миллиард сўм бюджет маблағлари йўналтирилган. Агрофида кенг яшил ҳудудлар ва хиёбонлар ташкил этилиб, “Яшил макон” умуммиллий лойиҳаси доирасида ободонлаштириш ишлари амалга оширилган.

Конгресс-холлга туташ ҳудудда халқаро анжуманлар иштироклари ва сайёҳларга қулай шароит яратиш мақсадида уч юлдуз-ли меҳмонхона ҳам қурилди. Қиймати 169 миллиард сўм, умумий майдони 1,6 гектар бўлган лойиҳа доирасида 60 та янги иш ўрни яратилган.

Тўрт қаватли меҳмонхонада 310 ўринга мўлжалланган 156 та хона, кент вестиболь, ресепшн, ресторан-бар, болалар хонаси ва терраса мавжуд. Шунингдек, ёпиқ бассейн, фитнесс ва веллнесс ҳудудларидан иборат соғломлаштириш зонаси ташкил этилган.

Меҳмонхонадан Конгресс-холл биносига, “Боқий шаҳар” тарихий-этнографик боғи ва хунармандлар расталарига яшил сайр йўла-клари орқали бир неча дақиқада пиёда етиб бориш мумкин.

Давлатимиз раҳбари “Хива Ичан қалъа” қабуллар уйини ҳам кўздан кечирди. У-мумий майдони 2 гектар бўлган мазкур мажмуа расмий тадбирлар ўтказиш ва хорижий деле-гацияларни қабул қилишга мўлжалланган. Лойиҳа қиймати 260 миллиард сўмни ташкил этади.

Бино меъморчилигида Хоразмга хос маҳобатли ёғоч ўймакорлиги устунлари, ганчкорлик санъати, кўк ва фируз рангли кошмилардан кенг фойдаланилган. Қабул-лар уйи атрофида воҳанинг бой тарихини акс эттирувчи фотоқўргазмалар ва миллий хунармандчилик устакхоналари фаолияти йўлга қўйилган.

Шу ернинг ўзида давлатимиз раҳбари Хоразм вилояти жамоатчилиги вакиллари билан самимий мулоқот қилди. Суҳбатда кей-инги йилларда воҳада рўй бераётган улкан ўзгаришлар, одамларнинг турмуш тарзи ва тафаккурдаги янгиланишлар ҳақида сўз борди. Қадимий Хоразм заминида Янги Ўз-бекистоннинг бунёдорлик, тараққиёт ва янгиланиш руҳи тобора аққол намоён бўла-ётгани таъкидланди. Вилоятнинг бой тарихи ва анъаналарини асраб-авайлаган ҳолда уни замонавий, обод ва фаровон ҳудудга айлан-тириш йўлидаги ишлар изчил давом эттири-лиш қайд этилди.

Президент ушбу мажмуалардан самарали фойдаланиш, Хивада йирик халқаро тадбир-ларни кўпайтириш, сайёҳларга кўрсатилади-ган хизматлар сифатини ошириш ва янги иш ўринлари яратиш бўйича кўрсатмалар берди.

Президент Шавкат Мирзиёевнинг Хоразм вилоятига ташрифи давом этмоқда.

Зиёдулла ЖОНИБЕКОВ,
Икром АВАЛБЕКОВ,
Абдулазиз РУСТАМОВ,
Аҳмаджон ШОКИРОВ,
Ўза махсус мухбирлари.

ПРЕЗИДЕНТНИНГ ТАДБИРКОРЛИКНИ ҚўЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШИ ФАРОВОНЛИК ВА ЮРТ ТАРАҚҚИЁТИНИ КАФОЛАТЛАЙДИ

(Боши 1-саҳифада)

Йирик инвестиция лойиҳаларида кадр тайёрлаш компоненти мажбурий бўлади. Урганчда йўлга қўй-илган касбга тайёрлаш тажрибаси барча ҳудудларга татбиқ этилиб, 1 миллион ёшни замонавий касбларга ўргатиш мақсад қилинган.

Тўртинчи йўналиш – экспорт салоҳиятини оши-риш ва миллий брендларни ташқи бозорларга олиб чиқиш.

Ташқи бозорга чиқишининг барча босқичларида комплекс хизмат кўрсатадиган “Экспорт навигатор” тизими йўлга қўйилади. Хорижда талаб юкори бўлган 100 та маҳсулот рўйхати шакллантирилиб, ҳар бири бўйича бозор, тариф ва логистика ечимлари ишлаб чиқилади.

Икки мингта корхонанинг ишлаб чиқариш жа-раёни ташқи бозор талабларига мослаштирилади. Тадбиркорларга хорижий брендмейкер жалб қи-лиш, миллий бренднн ташқи бозорда тартиб қилиш, маркетинглейс ва халқаро тендерларда иштирок этиш харажатларининг бир қисми қоплаб берилади.

Экспортчиларни қўллаб-қувватлашининг ягона тизимига камида 1 миллиард доллар йўналтирилади.

– Бутун дунёда бозор учун кураш кун сайн ку-чайиб борапти. Бундай вазиятда хорижга чиққан тадбиркор ҳеч қачон ўзини ёлғиз ҳис қилмаслиги керак, – деди

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ

Яшиллик инсоннинг нафақат вужуди балки руҳий саломатлиги учун ҳам муҳимдир. Шунинг учун ҳам дарахтзорлару гулзорлар барпо қилиш, ён атрофни кўкаламзорлаштириш азалий қадрият бўлиб келган. Бу борада албатта, яшиллик олами жонкуярлари - ўрмончиларнинг ўрни, хизмати катта. Пойтахт вилоятининг энг сўлим, пурвиқор гўшаларини ўз ичига олган Бурчмулла давлат ўрмон хўжалиги жамоаси томонидан ҳам бу йўлда кенг кўламли ишлар амалга ошириб келинмоқда.

ЎРМОНЧИЛАРНИНГ ЭЪТИБОРГА МОЛИК, ЭЪТИРОФГА ЛОЙИҚ ИШЛАРИ

Бурчмулла давлат ўрмон хўжалиги 1947 йил барпо этилган бўлиб, жами ер майдони салкам 380 минг гектарни ташкил қилади. Шундан ўрмон билан қопланган ер майдони 80 564,18, маданий ўрмонзорлар 3806,06, ёш маданий ўрмонзорлар эса 3883,31 гектар.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ўтган йил 30 майдаги “Ўрмон ва яшил ҳудудларни кўпайтириш, чўлланишга қарши курашиш агентлиги фаолиятини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қароридида белгилаб берилган топиширқлар ижросини таъминлаш мақсадида жорий йилнинг баҳор мавсумида маданий ўрмонзорлар барпо қилиш режаси 45 гектар бўлгани ҳолда амалда салкам 92 гектарга бажарилди. Шунингдек, 30 гектар майдонга 12 минг дона бодом кўчатлари экилиб, ихота ўрмонзорлари барпо қилинди. Уруғ тайёрлаш режаси 40 кг. бўлиб, амалда 48 килограмм манзарали дарахт уруғлари тайёрланди. Кўчатхона, уруғидан ниҳолхона барпо этиш режалари ҳам олтиги билан уудаланди. Худди шунингдек, жорий йилда жами етиштириладиган ниҳол ва кўчатлар сони 2 020 000 дона бўлиб, амалда 2 857 648 дона етиштирилди. Қўриниб турибдики, бу борада ҳам белгиланган режа олтиги билан уудаланган.

Ўрмон хўжалигида экотуризмни ривожлантириш мақсадида янгидан экостлар ва туристик маршрутлар йўлга қўйилмоқда ва таширғи буюрувчиларга қўлай шарт-шароитлар яратилаётти.

Бундан ташқари, 85,8 гектар майдонга 31225 дона аччиқ бодом кўчатлари экилиб, янгидан доривор ўсимликлар плантацияси барпо қилинди.

Ўрмонларни сақлаш бўйича ҳам эътиборга молик ишлар олиб борилмоқда. Ўрмон касаликларига ва зараркунандаларини жорий текшириш ишлари режаси 5500 гектар бўлгани ҳолда амалда бу ишлар 5560 гектарда олиб борилди, тенгсиз капалак ипак курти, терак баргхўри зараркунандалари ва зарпечак, гала касаликларига қарши 3800 гектар майдонга ишлов берилиб, ижобий натижаларга эришилди.

Шунингдек, зараркунандаларга қарши трихogramма, олтинкуз, габробракон каби биологик маҳсулотлар хўжалик биологаториясида ишлаб чиқилиб, 2 минг гектар майдондаги ўрмонзорларга тарқатилди.

Ўрмон хўжалигида ёнғинга қарши тадбирларни самарали ташкил этишга доимо жиддий эътибор қаратилади. Бу бўйича 12 километрда минераллаштирилган полсалар қўрилди, 320 километрда минераллаштирилган полсалар таъмирланди.

Ёнғинга қарши мақсадларда йўлар қуриш режаси 12 километр бўлиб, амалда 16,12 километрда қўрилди, 176 километр узунликдаги ёнғинга қарши йўллар таъмирланди, 150 дона огоҳлантирувчи янги плакатлар ўрнатилди, 18 минг литр кичик ҳажмдаги сув захиралари яратилди, тез ёнувчи ёғоч қолдиқлари ва шох-шаббалардан тозаланди. Сижжак бўлимида 77 км., 4 Р-12 бўлимда 22 км. автомобиль йўлининг икки томони ўтлардан тозаланди. Шунингдек, ўрмон йўллари бўйлаб дам олиш ва чекиш жойлари ташкиллаштирилди. Сижжак ва 4Р12 бўлимининг ёнғин келиб чиқиш хавфи юқори бўлган ҳудудларида ўрмон нозирлари ва мавсумий ёнғин инспекторлари иштирокида 24 соатлик узлуксиз навбатчилик ташкил этилди. Хўжалик ҳудудида яқин жойлашган дам олиш оромгоҳлари, ташкилотлар, фермер хўжаликлари, мактабларда мунтазам ёнғин хавфсизлиги тўғрисида тарғибот, таъвиқот ишлари олиб борилмоқда. Шунингдек, ўрмондан доимий ва вақтинча фойдаланадиган асалари-чилар, ижарачилар, сайёҳларга доимий равишда ёнғин тўғрисида огоҳлантириш хатлари тарқатилиб, тушунтириш ишлари олиб борилмоқда. Ҳар бир ўрмон бўлимида ёнғин бўлиш эҳтимолига қарши автоуловларда доимий равишда навбатчилик йўлга қўйилган.

Бурчмулла давлат ўрмон хўжалигида жорий йилда эришилаётган ютуқлар салмоғи анчагина юқори. Уларга тўхталиб ўтадиган бўлсак, ноёб ва қимматбаҳо кўчатлар туридан хинд сирени, испан дроки, бағрянйк, кипарис, слива писарда каби кўчатлардан янгидан кўчатхоналар барпо қилинди.

Бодом кўчатини ширин бодомнинг юқори навларига, қайроғоч кўчатларини садақайроғоч кўчатларига пайванд қилиш ишлари амалга оширилди. Барпо этилган маданий ўрмонзорларни ўз вақтида парваришлаш, сугориш ишларини бажарган ҳолда кўчатларнинг кўқарувчанлиги 85-90 фоизга етказилди. Шунингдек, етиштирилган

йирик ҳажмдаги манзарали кўчатларни Тошкент вилояти ва Тошкент шаҳрининг кўкаламзорлаштириладиган ҳудудларига мунтазам етказиб бериш ишлари олиб борилмоқда.

Эътиборга молик ишлардан яна бири ўрмон хўжалиги директори Аҳмадбек Тураббаев бошчилигида 2025-2026 йилларда «Менинг боғим» лойиҳаси доирасида пойтахт вилоятининг Бўстонлиқ, Тошкент, Зангиота туманларида Яшил боғ ва Яшил жамоат парклари ташкил этилди.

Шу йилнинг баҳор мавсумида 92 гектар майдонда янгидан маданий ўрмонзорлар барпо этилди.

Бош ўрмон беги М.Раҳимов бошчилигида кўчатхоналарда ниҳол ва кўчат етиштириш ҳажмлари 2500 минг

донадан 3648 минг донага кўпайтирилди. Шунингдек, бутунги кунда манзарали дарахт ва буталар сонини кўпайтириш, ўрмон хўжалиги иқлим шароитига мослаштириш, уларнинг уруғларини сифатли тайёрлаш, сақлаш, ўз вақтида ниҳолхонага экиш ва ниҳоллар сонини янада кўпайтириш мақсадида интенсив усулда ниҳоллар етиштириш ишлари олиб борилмоқда. Ёпиқ илдизли, йирик ҳажмли елим халтачаларда, қонда ҳар йили 40 мингдан зиёд ҳар хил турдаги манзарали кўчатлар етиштирилди. Дарахт ва бута уруғлари тайёрлаш ҳажми 7500 кг.дан 10028 кг.га оширилди.

Шунингдек, доривор ва озиқ-овқат-боп ўсимликлар плантацияларини барпо этиш ва хомашёсини сифатли тайёрлаш ишлари самарали олиб борилмоқда.

Раимқул СУЯРОВ, “Qishloq hayoti” мухбири.

ТАРАҚҚИЁТ ҲАР БИР ИНСОН ТАҚДИРИДА НАМОЁН

Янги Ўзбекистонни бунёд этиш йўлидаги энг катта мақсадимиз халқ билан яқиндан мулоқот, инсон қадрини юксалтириш, фуқаролар ҳаётидаги дарду ташвишларни англаш, улар билан юзма-юз бўлиш, тинглаш ва муаммоларга ечим топиш бўлди ва бу борада пухта ўйланган бир тизимни яратиш давлатимиз раҳбарининг диққат-марказидаги масала бўлди.

Баҳодир ЮСУПОВ, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Наманган вилоятидаги Халқ қабулхонаси мудири ўринбосари.

Яратилган дастлабки тизим асосида фуқаролар бевосита ва тўғридан-тўғри Президент Виртуал ва Халқ қабулхоналарига мурожаат этиш ва қисқа муддатларда ижроси юзасидан жавоб олиш имконига эга бўлди. Ҳатто, юқори турувчи суд, ҳуқуқ ва ижроия ташкилотлари биринчи раҳбарларининг ҳудудларга чиқиб, масалаларни ўз ўрнида ечим топишига, вақт талаб этиладиганларини қатъий назоратга олган ҳолда яқинига етказишига эришилди. Энг долзарб аҳоли мурожаатларига Президентимиз бевосита эътибор қаратиб, ижобий ҳал этилиши учун иқтисодий асосни ҳам яратиб берди. Натижада қисқа вақт ичида минг-минглаб ҳамюртларимиз ҳаётида сезиларли ўзгаришлар, яшашга, ҳаётга ишонч пайдо бўлди.

Айниқса, “Обод қишлоқ”, “Обод маҳалла” дея номаланиб, “Манас” қишлоғидан бошланган том маънодаги ободликлар бутун мамлакат бўйлаб қулоқ ёйди. Нафақат кўчаю бино-иншоотлар обод бўлди, балки оилалар, одамлар турмуш тарзи, савияси ҳам юксалди. Қишлоқ марказлари пайдо бўлди, инсонлар кундалик ҳаёти, фаолияти учун зарур имкониятлар яратилди. Бу каби қишлоқларнинг ёшу кекса вақилида яшаш учун иштиёқ, касбу корга эга бўлиш, фарзандларни илм олишга ундаш туйғулари кучайди. Қўвонарлики, қишлоқларимиздан бошланган туб ислохотлар туманлар ва марказдан олис ҳудудларга ҳам кўчди. Туманлар марказлари қиёфаси, ўзига хослиги яққол намоён бўлиб, бу гўшаларда мутлақо янгиланишлар шаббодаси эса бошлади. Ҳар бир ҳудуддаги муқаддам ижроси имконсиз бўлиб туюлган, катта маблағлар талаб этган масалаларга давлатимиз раҳбари ҳар томонлама, ҳуссан, молиявий ечим топиб берди. Биргина Наманган вилоятида ўн йил муқаддам электр энергиясидаги жиддий етишмовчилик қатор муаммоларни келтириб чиқарар эди. Уни бартараф этиш учун Тўрақўрғон ИЭС, Норин дарёсида кўп каскадли ГЭС, турли каналларда ГЭСларнинг бунёд этилиши ва энергия яратишининг бошқа манбаларининг кенг жорий этилиши бу муаммони бартараф этди ва ҳудуддаги ижтимоий-иқтисодий тараққиётга туртки берди. Вилоятда қисқа вақт ичида 73 та кичик саноат зоналарида минглаб корхоналар ва ўнг минглаб иш ўринлари яратилди. Оилалар даромади ҳам иқтисодий юксалишга ҳамоҳанг тарзда шаклланди. Бу эзгу жараёнларни қузатар экансиз, қўнглингиздан беихтиёр “Бўлар экан-ку!” деган ёқимли ҳиссиёт кечади. Зотан, бундан атиги ўн йил муқаддам ҳам қилар ишимиз, бутун фикру зикримиз пахта хомашёсини яратиш, ота-бобомиздан қолган кетмон, услубларга зўр бериш, ўқитувчию шифокорни, ўқувчию бюджет ташкилоти ҳодимларини ҳам бу ишга жалб этишдан иборат эди. Пахтанинг бизга берадиган фойдасидан зарари кўп эканига амин бўлиб турсак-да, бутун кучимизни шунга сарф этишга одатлангандик. Электр, газ, ичимлик суви ва солиқ қарздорликларни... Яна ўқитувчию шифокорларнинг уйма-уй юриб, мана шундай тўловларни ундириши... У кунлар кечага айланди. Қўллаб ҳамюртларимиз у кунларни эсларкан, ўз ва халқ тоқатига, сабрига бутун тасаннолар айтгиси келади. Бутун ҳаммаси бошқача. Бутун халқимиз ҳаётдан розилиги, инсон қадри бош мезон эканлиги оғиздаги гап эмас. Вилоятимизда кейинги беш йилда

қад кўтарган кўп қаватли уйлар сўнги эллик йилда қурилганидан-да кўпроқни ташкил этмоқда. Уларнинг чиройи, атрофида яратилган инфратузилма нуқталари шу хонадонларда истикомат қилаётган оилалар, уларнинг фарзандлари кўзидаги мамнунликда, обод масканлардаги ўзгача шуқуҳда ҳам акс этаётир. Бутунги кунга келиб, қурилиш индустриясига янги йўналишлар кириб келди. Яъни, халқимиз эҳтиёжидан дам олиш, саёҳат ва оилавий туризм сингари йўналишлар жой ола бошлади. Вилоятимизнинг Янгиқўғон, Чуст, Поп, Косонсой каби тоғли ҳудудларида тоғ туризми, Учқўрғон, Норин туманларида интенсив балиқчилик экотуризми, Мингбулоқ туманида чўл туризми жадал ривожланмоқда. Худудлардаги магистраль ва ички йўлларнинг мукаммал қайта қурилиши, йўл бўйи инфратузилмасининг шаклланиши ободликка катта ҳисса қўшмоқда. 24/7 белгиси остида куннинг хоҳлаган пайтида савдо ва бошқа хизмат кўрсатиш объектларига ташриф буюришингиз, эҳтиёжларингизни қондиришингиз мумкин.

Яқинда, ёзнинг иссиқ яқшанбалиридан бирида набираларини олиб, Ахсенбек очик осмон ости музейига олиб бордим. Набираларим қўларидида ҳайрат билан қадабий шаҳар тарихини томоша қилди ва мени кўплаб саволлар гирдобига ташлади. Сўнгра Сирдарё қирғоқ туризм манзили янада кўпроқ ҳайратга солиди, ҳаяжонимизга сабаб бўлди. Тезкор сув қайиқларидаги сув сайрида ўзингизни Истамбулнинг Босфор бўғозидида юргандек ҳис этасиз. Ҳолбуки, бундан ўн йил аввал бу ерлар инсон қадами етмайдиган жойлар эди. Мингбулоқ туманининг йўл бўйи, сув бўйи ва чўл минтақаларида амалга оширилган туризм йўналишлари лойиҳалари тақдидотида қатнашганман. Бу лойиҳаларнинг қиймати 175 млн. АҚШ долларидан ҳам кўпроқ.

Мамлакат миқёсидаги ислохотлар қўла-мида Наманган енгил саноати, ҳусусан, тикув-тўқимачилик соҳасидаги ривожланишлар ҳам алоҳида ўрин тутди. Айни пайтда тўқимачилик кластерларининг тайёр маҳсулотлари Европа бозорларини эгаллади. “Фазман”, “АДИМ текс”, “Амир” каби минг-минглаб инсонлар меҳнат қилаётган корхоналар жохон бозоридида нафақат ўз бренди, балки ўз обрўйи ва маъкеига эга. Табиийки, халқимиз дунёқараш ҳам тараққиётга мутаносиб тарзда тобора юксалмоқда. Бунга ўз фаолиятимиз мисолида қайта-қайта иқдор бўляптики. Дарвоқо, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026 йил 1 апрелдаги “Аҳоли билан мулоқот тизимини самарали ташкил қилиш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги фармони халқ билан мулоқот тизимини трансформация қилиш йўлида муҳим йўналишларни белгилаб берди. Ўзбекистон Республикаси Президенти Виртуал қабулхонаси ахборот тизимига келиб тушган мурожаатлар бўйича назорат вақт режими ўрнатилди. Энди ҳар қандай келиб тушган мурожаат мутасаддиларга сунъий интеллект орқали етказилади ва ижроси назоратга олинади. Давлат органлари ва ташкилотларининг ахборот хизматлари халқ қабулхоналари билан ҳамкорликда оммавий ахборот воситалари ва ижтимоий тармоқлардаги мурожаатларнинг кўриб чиқилишига оид эътирозларни ўрганиб боради ва бу самарадорлик кўрсаткичларида акс этади.

Маҳалла институти ҳам барча имкониятлар билан мустаҳкамланмоқда. Еттилик тизими ўз вазифаларини сидқидилдан ижро этган тақдирда мурожаатлар сони кескин камайдди. Муаммолар шу ернинг ўзида ҳал бўлади. Чунки айнан маҳалла ва унинг еттилик орқали мурожаатларнинг юқори турувчи органларга боришининг олди олинади. Ҳулоса қилиб айтиш мумкинки, Янги Ўзбекистонда ҳаёт ҳам янгича. Ҳар соҳада янги нафас. Ҳар бир юртдошимизда янги ният, мақсадлар бисёр. Буларнинг барчаси Ватан тақдирига дахлдор. Билимни, эзгуликни маҳкам тутган юрт ва юртдошларимиз эртаси бундан-да ёруғ, бундан-да фаровон бўлишига эса шубҳа йўқ.

Эълонлар

09-01/3540 рақами билан 1993 йил 25 февралда Варакина Тамара Хаджиевна номига берилган хонадонга эғалик ҳуқуқини берувчи Давлат ордерининг 2022 йил 23 ноябрда берилган дубликати йўқолганлиги муносабати билан ҳақиқий эмас, деб ҳисобланади.

07-02/3894 рақами билан 1993 йил 12 февралда Грушина Любовь Ивановна номига берилган хонадонга эғалик ҳуқуқини берувчи Давлат ордери йўқолганлиги муносабати билан ҳақиқий эмас, деб ҳисобланади.

“Ўзсувтаъминот” АЖ корхоналарида

ИНВЕСТИЦИЯ ДАСТУРИ ДОИРАСИДА 147,3 КМ. УЗУНЛИҚДА ТАРМОҚ ҚУВУРЛАРИ ЁТҚИЗИЛДИ

“Сув таъминоти ва оқова сув объектлари қурилиши бўйича инжиниринг компанияси”УК Қорақалпоғистон Республикаси ҳудудий бошқармаси томонидан жами 10 та объект бўйича қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилмоқда.

Мақзур объектларнинг умумий қиймати 82 136,3 млрд сўмни ташкил этади. Бутунги кун ҳолатига қўра, объектларда 64 177,9 млрд сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди.

Шунингдек, инвестиция дастури доирасида объектларнинг умумий тармоқ қувири 149,6 км.ни ташкил этиб, ҳозирги кунга қадар 147,3 км. қисми ётқизилди.

Атабек КАИПОВ, Сув таъминоти ва оқова сув объектлари қурилиши бўйича инжиниринг компанияси УК Қорақалпоғистон Республикаси ҳудудий бошқармаси бошлиғи.

Qishloq hayoti

MUASSISLAR:

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi kompleksi tarkibidagi hamda boshqa daxldor vazirlik va idoralar.

Bosh muharrir: Chori LATIPOV

Tahrir hay'ati:

Ibrohim ABDURAHMONOV, Shavkat HAMROYEV, Narzullo OBLUMURODOV, Eshmirza ABDUALIMOV, Habib TEMIROV, Raimkul SUYAROV (bosh muharrir o'rinbosari).

O'zbekiston Matbuot va axborot agentligi tomonidan 2009-yil 13-fevralda № 0020-raqam bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

Hajmi 2 bosma taboq. Ofset usulida bosildi, qog'oz bichimi A-2. Nashr indeksi – 144.

Buyurtma G-817. 1850 nusxada chop etildi.

Gazeta tahririyat kompyuter markazida terildi va sahifalandi.

Sahifalovchi-dizayner: Mapкс YUSUPOV.

Tahririyat manzili:

Toshkent viloyati Qibray tumani, Universitet ko'chasi, 2-uy.

Telefonlar: +998 77-080-43-70, +998 99-050-69-45.

Reklama va e'lonlar – (998 90) 317-19-16.

E-mail: info@qishloqhayoti@mail.ru Bahosi kelishilgan narxda.

Gazeta "Sharq" nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida bosildi.

Bosmaxona manzili: "Buyuk Turo" ko'chasi, 41-uy. 1 2 3 4 5 6

Bosishga topshirish vaqti: 21.00 Bosishga topshirildi: 01.45